

College voor Toetsen en Examens

TERUGBLIK

CENTRAAL EXAMEN SPAANS VWO
EERSTE TIJDVAK 2019

1 Inleiding

Jaarlijks publiceert het CvTE voor enkele vakken een terugblik op het examen. Daarvoor wordt – naast de reguliere raadpleging via de Quick scan bij het aanleveren van examenresultaten in WOLF – een uitgebreide vragenlijst gebruikt. De aanleiding voor een terugblik kan een verandering zijn van het onderwijsprogramma, een wijziging in de vorm van het centraal examen of meer algemeen de behoefte aan meer informatie over hoe docenten het examen waarderen. Vanwege deze laatste reden is in 2019 voor Spaans vwo gekozen.

Quick scan

Via WOLF (Windows Optisch Leesbaar Formulier) geven examinatoren per vraag de scores van hun kandidaten voor het centraal examen aan Cito door. Ten behoeve van de normering stelt Cito op basis van de WOLF-gegevens een toets- en itemanalyse van het centrale examen op. Via WOLF wordt de examinatoren gevraagd naar hun mening over de moeilijkheidsgraad, de lengte en de aansluiting op het gegeven onderwijs. Ook wordt de examinatoren gevraagd welk rapportcijfer zij aan dit centraal examen zouden geven. De resultaten van deze bevraging via WOLF worden weergegeven via de Quick scan. De Quick scan geeft een beeld van de mening van de docenten over het centraal examen nadat zij de eerste correctie hebben verricht.

De vragenlijst

Bij enkele vakken zijn de examinatoren ook ná de normering middels een uitgebreidere vragenlijst over het centrale examen eerste tijdvak bevraagd. Met de gegevens die door Cito zijn verzameld d.m.v. de Quick scan en vragenlijst, beoogt CvTE om een representatief¹ beeld te verkrijgen van de meningen van de docenten over het centrale examen. CvTE kan dan bezien of in toekomstige centrale examens, met behoud van handhaving van het niveau, ingespeeld kan worden op de wensen en opvattingen uit het veld. Met uitzondering van het rapportcijfer maken de vragen uit de Quick scan eveneens deel uit van de vragenlijst. Het is mogelijk dat dezelfde vraag verschillend beantwoord is doordat de Quick scan vóór en de vragenlijst ná de normering is afgenomen.

Afnamegegevens

Cito stelt jaarlijks een digitaal examenverslag op de centrale examens: www.cito.nl. Per centraal examen worden daarin afnamegegevens weergegeven die zijn ontleend aan de Toets en Itemanalyse.

Terugblik

De resultaten van de Quick scan en de vragenlijst vormen samen met een overzicht van de afnamegegevens de terugblik op het centraal examen.

Hierna treft u de terugblik aan op het centraal examen Spaans vwo eerste tijdvak 2018 en de conclusies van CvTE daaruit.

¹ Ten aanzien van de representativiteit van de steekproef moet worden opgemerkt dat er sprake is van een selectie uit de populatie aangezien het verzoek tot invullen van de uitgebreide vragenlijst uitsluitend is gedaan aan vakdocenten die bij het invullen van WOLF een groepsrapportage hebben aangevraagd.

2 Conclusies en aandachtspunten

De Quick scan is door 109 docenten Spaans ingevuld (zie paragraaf 2). De uitgebreide vragenlijst werd door 41 docenten (38%) ingevuld van wie 20 ook de open vraag aan het eind gebruikten om een persoonlijke reactie op het examen te geven (zie paragraaf 3). De voornaamste bevindingen uit de Quick scan en de uitgebreide vragenlijst zijn:

Waardering van het centraal examen en aansluiting bij het gegeven onderwijs

- Het gemiddeld cijfer dat docenten in de Quick scan aan het centraal examen vwo geven is 5,8. 66% geeft het cijfer van een 6 of hoger, 23% een 5 en 12 % een 4 of lager. In 2018 was het waarderingscijfer 5,7.
- De inhoudelijke aansluiting van het centraal examen bij het gegeven onderwijs is voor 68% 'voldoende' of '(zeer) goed'. 29% van de docenten vindt dit 'onvoldoende' en 2% 'slecht'. In de uitgebreide vragenlijst antwoordt op deze vraag 73% positief.
- In de uitgebreide vragenlijst geeft een meerderheid van 56% aan dat het examen in 'voldoende mate' of 'volledig' aansluit bij de eisen van de syllabus. Drie docenten (7%) geven aan dat dit 'onvoldoende' of 'geheel niet' het geval is en 37% geeft aan dit niet te kunnen beoordelen.

Moeilijkheidsgraad van het centraal examen

- Wat betreft moeilijkheidsgraad geeft 22% aan het examen 'niet te moeilijk/niet te makkelijk' en 56% 'moeilijk' te vinden. 22% vindt het examen 'te moeilijk'. Het vwo examen is naar de mening van veel docenten dus moeilijk. De N-term van 1.2 geeft aan dat het examen relatief moeilijk was maar zeker geen uitschieter wat moeilijkheidsgraad betreft.
- Ook is de vraag gesteld over het onderscheidend vermogen van het examen om verschil te maken tussen vaardige en minder vaardige leerlingen. Een meerderheid van 58% geeft aan dat dit 'voldoende' is, een groep van 27% noemt dit 'onvoldoende' en 15% geeft aan dit niet te kunnen beoordelen. Uit de toets- en itemanalyse van het examen blijkt dat de gemiddelde rit-waarde van het examen 0,31 was (zie hiervoor www.cito.nl). Een rit-waarde van boven de 0,3 geeft aan dat een examen voldoende onderscheidend is. De inschatting van de meerderheid van de docenten wordt door dit gegeven bevestigd.
- De lengte van het examen wordt in de Quick scan door een grote meerderheid van 68% als 'te lang' beoordeeld en voor 32% als 'precies goed'. In de uitgebreide vragenlijst zijn de uitslagen vergelijkbaar.
- In de uitgebreide vragenlijst is gevraagd naar de passende verhouding in het centraal examen tussen examenvragen van het B1 en het B2 niveau. 51% van de docenten geeft aan dat deze verhouding in evenwicht is. Een grote minderheid van 44% geeft aan dat het aantal vragen op B2-niveau te groot is. Twee docenten (5%) geven aan dat het aantal vragen op B1 niveau te groot is. Deze cijfers zijn in lijn met de ervaren moeilijkheidsgraad van het examen. Het CvTE gaat er van uit dat docenten een globaal oordeel op deze vraag gaven, omdat het scoren van het ERK-niveau per individuele examenvraag buitengewoon lastig is. Vaak zijn docenten het niet eens over scores. De CvTE vaststellingscommissie Spaans constateerde bij de vaststelling van het examen dat de verdeling van vragen over het B1 en het B2 niveau goed aansloot bij het referentie-examen uit 2013 waarvan de lengte en moeilijkheidsgraad door docenten met 'goed' was beoordeeld en dat een waarderingscijfer van 6.6 kreeg.
- In de uitgebreide vragenlijst is gevraagd in welke mate raadpleging van het woordenboek Spaans-Nederlands nodig was bij het examen. Voor het begrip van de *teksten* geeft 54% aan dat raadpleging 'zeer regelmatig' nodig was, 34% 'regelmatig' en 7% 'een enkel keer'. Voor het begrip van de *items* geeft 42% aan dat raadpleging 'zeer regelmatig' nodig was, 37% 'regelmatig' en 12% 'een enkel keer'.

Gebruikte teksten

In de uitgebreide vragenlijst werden enkele vragen gesteld over de teksten in het centraal examen.

- 51% van de 41 docenten vond het aantal teksten 'te groot' en 49% 'precies goed'.
- De totale hoeveelheid tekst in het examen wordt door 26 docenten (63%) 'te groot' bevonden en door 15 docenten (37%) 'precies goed'.
- Een grote meerderheid van de docenten vindt de onderwerpen in de teksten 'grotendeels geschikt' (68%) of 'allemaal geschikt' (12%) voor de examenkandidaten. Ook de aanvaardbaarheid (teksten mogen naar algemeen gevoelen niet aanstootgevend zijn voor bepaalde bevolkingsgroepen) is voor docenten in orde: 68% vindt ze 'allemaal aanvaardbaar' en 29% 'grotendeels aanvaardbaar'. Er is één docent die 'grotendeels onaanvaardbaar' invult.

Taalgebruik

- In de uitgebreide vragenlijst zijn enkele vragen gesteld over het taalgebruik. Een meerderheid van de docenten vindt de moeilijkheidsgraad van het taalgebruik in het examen 'moeilijk' (59%) of 'zeer moeilijk' (7%). Een minderheid van 14 docenten (34,1%) vindt de moeilijkheidsgraad 'precies goed'.
- Specifiek over het taalgebruik in de vragen is de uitkomst licht beter: 16 docenten (39%) 'precies goed'. De meerderheid echter vult 'moeilijk' in enkelen ook 'zeer moeilijk'.
- Al vinden veel docenten het taalgebruik in de vragen moeilijk, de score voor de duidelijkheid van de examenvragen valt positiever uit: 61% vindt dit 'grotendeels duidelijk' of 'duidelijk'. 'Vaak onduidelijk' of 'onduidelijk' wordt door 16 docenten ingevuld (39%).

Vraagvorm

- In de uitgebreide vragenlijst is een vraag gesteld over de verhouding tussen open en gesloten vragen. 56% geeft aan dat de huidige verhouding 'goed' is. Een grote groep van 39% wil een groter aantal gesloten vragen. Er is één docent die alleen gesloten vragen wenst, en één docent die voorkeur geeft aan een groter aantal open vragen.

Correctievoorschrift

- In de uitgebreide vragenlijst is gevraagd in hoeverre docenten houvast ondervinden aan het beoordelingsmodel. 80% geeft aan 'bij de meeste vragen voldoende houvast' te hebben. 10% geeft aan 'bij alle vragen voldoende houvast' te ondervinden en eveneens 10% 'bij de meeste vragen onvoldoende houvast'.
- De meeste docenten maken gebruik van de algemene en vakspecifieke regels in het correctievoorschrift; 59% antwoordt 'altijd' en 37% 'soms'.

Gebruik van examendocumenten in voorbereiding van leerlingen

In de uitgebreide vragenlijst is gevraagd welke documenten docenten gebruiken bij de voorbereiding van uw leerlingen op het examen. 90% van de docenten gebruikt hierbij een (combinatie van een) methode. Alle docenten maken gebruik van oude examens. 68% raadpleegt de Regeling toegestane hulpmiddelen. De syllabus en de September- en/of Maartmededeling van het CvTE wordt door een minderheid van zo'n 30% van de docenten gebruikt. Het CvTE vindt dit gegeven op zijn minst opvallend omdat dit communicatiemiddel telkens een vakspecifieke bijzonderheid kan bevatten voor het aanstaande centraal examen.

Opmerkingen docenten Spaans naar aanleiding van de open vraag

In de uitgebreide vragenlijst bestond via een open vraag de mogelijkheid een algemene reactie te geven op het centraal examen (zie paragraaf 4). 20 docenten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. 21 docenten zagen geen reden om een opmerking te maken of toelichting te geven op de in de enquête gemaakte keuzes.

De opmerkingen richten zich met name op de toepassing van het correctiemodel. Bijna de helft van de docenten geeft aan problemen te ondervinden bij de toepassing van het correctievoorschrift bij open

vragen, wat zich onder meer uit in discussie tussen 1^e en 2^e corrector. Oplossingen worden gezocht in minder open vragen in het examen en meer aanwijzingen of toelichting in het correctiemodel. Daarnaast gebruiken docenten de open vraag om toelichting te geven op de ervaren moeilijkheidsgraad van teksten en examenvragen. Individuele docenten willen meer tekstbegrip examineren, betere aansluiting bij de belevingswereld van leerlingen of meer vaardigheden examineren. Eén docent is teleurgesteld over een ontvangen antwoord van de Examenlijn. Tot slot, één docent zou graag het centraal examen Spaans eens eerder in de examenperiode geroosterd zien omdat leerlingen dan meer geconcentreerd zouden zijn. Bij het samenstellen van het examenrooster worden criteria gehanteerd. Deze zijn te vinden op: <https://www.examenblad.nl/nieuws/20170531/roostercriteria/2020>. Deze criteria zijn opgesteld in samenspraak met PLEX, de organisatie van examensecretarissen. Het College voor Toetsen en Examens houdt eindverantwoordelijkheid over het rooster, maar feitelijk wordt dit door de scholen opgesteld.

Aandachtspunten voor het centraal examen Spaans

De resultaten van de Quick scan en – vooral de uitgebreide vragenlijst – zijn behulpzaam voor de constructie van de centrale examens in de toekomst.

Een grote groep docenten is tevreden over het centraal examen Spaans vwo 2019. Maar op bepaalde onderwerpen is een grote groep docenten (vaak een grote minderheid, maar soms ook een meerderheid) kritisch. Veel van die onderwerpen zijn te relateren aan de moeilijkheidsgraad van het centraal examen. Het gaat om onderwerpen als:

- De lengte van het examen;
- De totale hoeveelheid tekst (maar niet het aantal teksten);
- Het aandeel vragen op B1 en B2 niveau in het examen;
- Het taalgebruik in teksten en examenvragen (hoewel de examenvragen wel duidelijk zijn).

Bij de ontwikkeling van de examens zal de aandacht voor de moeilijkheidsgraad waar het gaat om lengte, hoeveelheid tekst en taalgebruik onverminderd groot blijven, waarbij het niveau van Spaans voor vwo, zoals bedoeld in het examenprogramma, gehandhaafd zal blijven. Tegelijkertijd dient te worden opgemerkt dat het examen van 2019 qua lengte en moeilijkheidsgraad in overeenstemming was met het referentie-examen van 2013, waarvan docenten vonden dat de lengte en moeilijkheidsgraad 'goed' waren.

De verhouding open/gesloten vragen is in lijn met andere MVT vakken en blijft om die reden zo. De vaststellingscommissie is zich bewust van het feit dat het correctievoorschrift tot discussie met de tweede corrector kan leiden en probeert dit zo veel mogelijk te ondervangen door een zorgvuldige formulering. Daarbij geldt wel dat de commissie niet alle leerlingantwoorden kan voorzien. Bovendien neemt de commissie de professionaliteit van de docenten serieus en wil hen ook enige ruimte laten.

In één opmerking geeft een docent aan dat ook andere vaardigheden geëxamineerd zouden moeten worden en dat Cito onvoldoende zou meewerken aan nieuwe ontwikkelingen. Graag vermelden wij hier dat opname van andere vaardigheden in het centraal examen niet in de handen van Cito ligt. Dit vraagt een aanpassing van het examenprogramma die uit zou moeten gaan van OCW. Mogelijk zijn dergelijke veranderingen in het kader van Curriculum.nu te realiseren.

3 Resultaten van de Quick scan

Bron: www.cito.nl

Wat is uw oordeel over de moeilijkheidsgraad van het examen?				
Ik vind het examen			Abs.	Perc.
te moeilijk			30	28%
moeilijk			65	60%
niet te moeilijk/niet te makkelijk			13	12%
makkelijk			1	1%
te makkelijk			0	0%
		N=	109	100%

Wat is uw oordeel over de lengte van het examen in verhouding tot de tijd die de kandidaat ervoor beschikbaar heeft?				
Het examen is			Abs.	Perc.
te lang			74	68%
precies goed			35	32%
te kort			0	0%
		N=	109	100%

Wat is uw oordeel over de inhoudelijke aansluiting van het examen bij het gegeven onderwijs?				
			Abs.	Perc.
zeer goed			1	1%
goed			18	17%
voldoende			56	51%
onvoldoende			32	29%
slecht			2	2%
		N=	109	100%

Welk cijfer zou u dit examen geven?				
Ik geef dit examen een:			Abs.	Perc.
	1		0	0%
	2		0	0%
	3		3	3%
	4		10	9%
	5		25	23%
	6		40	37%
	7		26	24%
	8		5	5%
	9		0	0%
	10		0	0%
		N=	109	100%

4 Resultaten van de vragenlijst

Voorbereiding op het examen en aansluiting bij de syllabus

Welke documenten gebruikt u bij de voorbereiding van uw leerlingen op het examen?

	Altijd	Meestal	Zelden	Nooit
Een (combinatie van) methode(n)	25(61,0%)	12(29,3%)	4(9,8%)	0(0,0%)
September- en/of Maartmededelingen van CvTE	8(19,5%)	7(17,1%)	11(26,8%)	15(36,6%)
Oude examens	37(90,2%)	4(9,8%)	0(0,0%)	0(0,0%)
Syllabus (gepubliceerd door CvTE)	8(19,5%)	3(7,3%)	11(26,8%)	19(46,3%)
Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens VO	20(48,8%)	8(19,5%)	5(12,2%)	8(19,5%)

Beantwoordt het examen aan de eisen die in de door CvTE gepubliceerde syllabus worden gesteld?
Het examen beantwoordt

volledig aan de eisen	4	9,8%
in voldoende mate aan de eisen	19	46,3%
in onvoldoende mate aan de eisen	2	4,9%
in het geheel niet aan de eisen	1	2,4%
Dit kan ik niet beoordelen	15	36,6%
Totaal	41	100,0%

Wat is uw oordeel over de inhoudelijke aansluiting van het examen bij het gegeven onderwijs?

zeer goed	1	2,4%
goed	13	31,7%
voldoende	16	39,0%
onvoldoende	11	26,8%
slecht	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Uitgangsmateriaal, bronnen en teksten

Hoe beoordeelt u het aantal teksten dat gebruikt wordt als uitgangsmateriaal voor de vragen?
Het aantal teksten is

te groot	21	51,2%
precies genoeg	20	48,8%
te klein	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Hoe beoordeelt u de totale hoeveelheid tekst die gebruikt wordt als uitgangsmateriaal voor de vragen?
De totale hoeveelheid tekst is

te groot	26	63,4%
precies goed	15	36,6%
te klein	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Hoe beoordeelt u de geschiktheid van de onderwerpen van de teksten voor de kandidaten?
Ik vind de onderwerpen

allemaal geschikt	5	12,2%
grotendeels geschikt	28	68,3%
grotendeels ongeschikt	8	19,5%
allemaal ongeschikt	2	0,0%
Totaal	41	100,0%

Het is ongewenst dat teksten naar algemeen gevoelen aanstootgevend zijn voor bepaalde bevolkingsgroepen. Wat is uw mening over de aanvaardbaarheid van de teksten?
Ik vind de teksten

allemaal aanvaardbaar	28	68,3%
grotendeels aanvaardbaar	12	29,3%
grotendeels onaanvaardbaar	1	2,4%
allemaal onaanvaardbaar	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Hoe beoordeelt u het examen wat betreft de variatie in onderwerpen in de gebruikte teksten?
Ik vind de variatie in onderwerpen

goed	8	19,5%
ruim voldoende	15	36,6%
voldoende	13	31,7%
onvoldoende	5	12,2%
slecht	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Hoe beoordeelt u de moeilijkheidsgraad van de teksten in het examen?
Ik vind de teksten

zeer moeilijk	4	9,8%
moeilijk	28	68,3%
precies goed	9	22,0%
te gemakkelijk	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Moeilijkheidsgraad

Wat is uw oordeel over de moeilijkheidsgraad van het examen?
Ik vind het examen

te moeilijk	9	22,0%
moeilijk	23	56,1%
niet te moeilijk / niet te makkelijk	9	22,0%
makkelijk	0	0,0%
te makkelijk	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Wat is uw oordeel over de mate waarin het examen de vaardige en minder vaardige kandidaten onderscheidt?
Het onderscheidend vermogen is

voldoende	24	58,5%
onvoldoende	11	26,8%
Kan ik niet beoordelen	6	14,6%
Totaal	41	100,0%

Lengte

Wat is uw oordeel over de lengte van het examen in verhouding tot de tijd die de kandidaat ervoor beschikbaar heeft?

Het examen is

te lang	28	68,3%
precies goed	12	29,3%
te kort	1	2,4%
Totaal	41	100,0%

Taalgebruik

Hoe beoordeelt u de moeilijkheidsgraad van het taalgebruik in het examen?

Ik vind het taalgebruik

zeer moeilijk	3	7,3%
moeilijk	24	58,5%
precies goed	14	34,1%
te gemakkelijk	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Hoe beoordeelt u de moeilijkheidsgraad van het taalgebruik bij de vragen?

Ik vind het taalgebruik bij de vragen

zeer moeilijk	4	9,8%
moeilijk	21	51,2%
precies goed	16	39,0%
te gemakkelijk	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Hoe beoordeelt u de duidelijkheid van het taalgebruik bij de vragen?

Ik vind het taalgebruik in de vragen

duidelijk	3	7,3%
grotendeels duidelijk	22	53,7%
vaak onduidelijk	13	31,7%
onduidelijk	3	7,3%
Totaal	41	100,0%

Vraagvorm

Een gesloten vraag is een vraagvorm waarbij de kandidaat moet kiezen uit een beperkt aantal antwoordmogelijkheden die vooraf gegeven zijn. Een open vraag is een vraagvorm waarbij een kandidaat het antwoord zelf moet formuleren. In het examen worden zowel open als gesloten vragen gebruikt.

Wat vindt u van de verdeling van beide vraagvormen in het examen?

Ik vind de verdeling van de vraagvormen

goed	23	56,1%
niet (zo) goed, ik heb liever een groter aantal gesloten vragen	16	39,0%
niet (zo) goed, ik heb liever een groter aantal open vragen	1	2,4%
niet (zo) goed, ik heb liever uitsluitend gesloten vragen	1	2,4%
niet (zo) goed, ik heb liever uitsluitend open vragen	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Correctievoorschrift

Het correctievoorschrift bestaat uit een algemeen gedeelte en een vakspecifiek gedeelte. In het algemene gedeelte staan de algemene regels voor de correctie van examenvragen. Het vakspecifieke gedeelte bevat het beoordelingsmodel met het bijbehorende scoringsvoorschrift.

In welke mate geeft het beoordelingsmodel u voldoende houvast om bij de antwoorden van een kandidaat te bepalen hoeveel scorepunten u moet toekennen?

Het beoordelingsmodel geeft mij

bij alle vragen voldoende houvast	4	9,8%
bij de meeste vragen voldoende houvast	33	80,5%
bij de meeste vragen onvoldoende houvast	4	9,8%
bij alle vragen onvoldoende houvast	0	0,0%
Totaal	41	100,0%

Behalve het beoordelingsmodel bevat het correctievoorschrift algemene en vakspecifieke regels. Maakt u bij de correctie van het examen gebruik van deze algemene en vakspecifieke regels?

altijd	24	58,5%
soms	15	36,6%
zelden	1	2,4%
nooit	1	2,4%
Totaal	41	100,0%

Vakspecifieke vragen

Het examen is op B1- tot B2-niveau geijkt aan het Europees Referentie Kader (ERK)
 In welke mate vindt u de vragen in het examen passend bij B1- respectievelijk B2-niveau van het ERK?
 Het aantal vragen in het examen dat passend is bij

B1-niveau is te groot	2	4,9%
B2-niveau is te groot	18	43,9%
B1- respectievelijk B2- niveau is in evenwicht	21	51,2%
Totaal	41	100,0%

Het raadplegen van een woordenboek Spaans-Nederlands is bij dit examen toegestaan.
 In welke mate was het raadplegen van dit woordenboek nodig voor het (juiste) begrip van de teksten
 dan wel de items?
 Naar mijn mening was het raadplegen van dit woordenboek voor een juist begrip van

	zeer regelmatig nodig	regelmatig nodig	een enkel keer nodig	in het geheel niet nodig	dat kan ik niet beoordelen
de teksten	22(53,7%)	14(34,1%)	3(7,3%)	0(0,0%)	2(4,9%)
de items	17(41,5%)	15(36,6%)	5(12,2%)	0(0,0%)	4(9,8%)

Open vraag: Hebt u nog opmerkingen of een toelichting?

Ieder jaar blijkt dat bij de paar open vragen die het examen bevat, toch correctievragen rijzen. Nog meer aandacht/zorgvuldigheid is bij het opstellen van het beoordelingsmodel geboden. (Bijv. vaker toevoegen "ook goed is.../geen punten toekennen indien...").

Een taal is niet alleen lezen. Er wordt tijd dat ook de andere vaardigheden meetellen! Van ons, scholen en docenten, wordt verwacht dat wij aan de nieuwe ontwikkelingen meedoen, maar het Cito doet dat niet. De tijd is rijp voor veranderingen.

Volgens mij was de examen dit jaar te moeilijk voor de gemiddelde student maar haalbaar als ze het hele jaar goed aan het voorbereiden waren geweest.

Niet altijd eens met gegeven antwoorden op correctiemodel van het examen.

De Nederlandse open vragen vond ik veelal verwarrend, zeker in combinatie met het correctiemodel. Naar mijn mening zijn er behoorlijk wat antwoorden correct. Echter, in het antwoordmodel kan dit leiden tot discussie. De interpretatie van de Nederlandse taal is hierbij erg belangrijk. Wat bedoelt de leerling en heeft de leerling de vraag/tekst begrepen? Een uitbreiding van antwoordmogelijkheden, in de zin van interpretatiemogelijkheden van het Nederlands, zou een mooie aanvulling zijn op het examen.

Ik vind het CE Spaans niet passen bij de realiteit: leerlingen zijn in staat om beter te doen, maar teksten zijn vaak te moeilijk. Ten tweede: Spaans is altijd op de laatste dag; mijn leerlingen Spaans hebben dan soms al een paar dagen vrij, de concentratie is weg. Plaats de talen zoals Spaans ook eens aan het begin van de examenperiode.

De vragen over gevoelens zijn zeer moeilijk te beantwoorden voor VO leerlingen. De leerlingen begrijpen de ironie en of sarcasme in een tweede taal niet.

Over de open vragen (-de suggesties die hierbij werden gegeven in het correctievoorschrift-)was dit jaar de nodige discussie. Dit was m.n. het geval bij vraag 35 en 38, maar ook bij reden 2 van vraag 23. Daarnaast was er een meningsverschil over beweringsvraag 34, het antwoord bij bewering 4.

Bij het antwoordmodel van de open vragen gaf het antwoord wat bestond uit een zin met verschillende aspecten daarin genoemd, bij het overleg met de tweede correctie veel discussie. (vraag 10 en 35 bijvoorbeeld uit CE1 Spaans).

Het beoordelen van open vragen blijft altijd erg subjectief en daardoor niet altijd even eerlijk. Je bent hier in mijn mening te afhankelijk van de tweede corrector. Bijvoorbeeld: zowel de tweede corrector als ik zijn het eens over het feit dat een vraag niet juist beoordeelt is door Cito. Volgens punt 3.3. zouden wij het dan samen over eens kunnen worden om de punten toch te geven aan leerlingen. Mijn ervaring is echter dat dit niet altijd gebeurt omdat de tweede corrector dan ook weer afhankelijk is van haar tweede corrector en niet haar leerlingen wil benadelen ten opzichte van mijn leerlingen. Mijn vraag is dan, wat heeft regel 3.3 nog zin. Twee voorbeelden van de afgelopen 3 jaar: Op een forum waren we het allen eens over andere antwoorden mogelijk waren in het examen, een van de personen actief op dit forum was mijn tweede corrector. Ondanks haar uitgesproken mening heeft ze bij de beoordeling zich aan de antwoorden van het CITO gehouden. Een ander voorbeeld: Mijn tweede corrector is het gesprek begonnen met de mededeling vraag X wil ik niet bespreken. Mijn tweede corrector heeft deze bij mij ook allemaal fout gekeurd en ik ga hier geen discussie over hebben. In beide gevallen waren er vele andere docenten die deze wel goed gekeurd hebben, zijn mijn leerlingen in deze benadeelt? In mijn optiek wel.

Ik vind dat de examenvragen vaak op het niveau van tekstverklaring liggen. Het begrijpen van een andere taal is al een uitdaging op zich, ik denk dat de vragen meer over het begrip van de tekst zouden moeten gaan dan over tekstverklaringen. Dit wordt namelijk al getoetst bij Nederlands.

Een aantal open vragen was op meerdere manieren te interpreteren, wat leidde tot veel discussie onder de correctoren. En vraag 34.4 was onjuist.

De vragen zijn vaak niet eenduidig en voor meerdere betekenissen vatbaar.

bij 2 open vragen was het antwoordmodel niet voldoende, ik zou toch graag een soort bijeenkomst willen ook voor Spaans, want nu zijn vragen bij de 1 wel goed gerekend en bij een ander weer niet...

Dit jaar (1e tijdvak) waren vraag 23, en vooral vraag 35 zeer onduidelijk. veel docenten Spaans hebben aangegeven dat er minstens 2 andere opties mogelijk waren. We hebben doorgegeven aan cito maar het antwoord van cito vond ik niet prettig: cito legde me de vraag uit. Ik kan Spaans. Dat had ik niet nodig. Bij vraag 34.4 gebeurde er precies hetzelfde. Ik ben nogal teleurgesteld. Als een groep docenten andere antwoorden zien moet hiernaar gekeken worden, vind ik. We snappen de vraag wel. Op het forum Spaans Levende Talen kunt u lezen dat sommige docenten gingen (bij vraag 35), hun eigen gang, in de hoop dat de 2de corrector soepel was en hiermee rekening kon houden. Ik vond het schandalig. Ik heb het gevoel dat ik mijn leerlingen benadeel, puur omdat ik me aan het correctiemodel houd en zelfs dingen fout gekeurd heb, terwijl ik vind dat ze toch juist waren. Misschien is het een idee om een examenbespreking te organiseren. Conclusie: De onderwerpen waren dit jaar heel interessant, het examen iets te moeilijk en lang, 4 punten zeer onduidelijk.... het gevoel is dat ik mijn leerling benadeeld heb. Jammer.

Te lang

Fijn dat u een zo goed mogelijk examen voor Spaans wilt maken. Het lastige bij het examen Spaans blijft dat Spaans op sommige scholen vanaf de brugklas wordt gegeven op andere, zoals de mijne, vanaf de derde klas en dat er wel een hoog eindexamenniveau gehaald moet worden! Even hoog als bij Frans!! Bij Frans krijgen ze niet alleen vanaf de brugklas les, ook krijgen ze op mijn school veel meer lessen!!! Ook is er het feit dat veel docenten Spaans hispanohablantes zijn en het soms lastig vinden om goed bv de grammatica uit te leggen! Ook zijn er veel minder extra hulpmiddelen in de vorm van examenbundels of oefenexamens voor luisteren (Cito heeft 1 kijk-luistertoets en geeft geen oefenmateriaal-dus dan moet je zelf op zoek gaan naar geschikt materiaal!) etc dan voor de andere vakken. Nou ja het is een prachtige taal en geweldig dat we dit als eindexamenvak kunnen aanbieden!

De onderwerpen meer aansluiten op de belevingswereld van de leerlingen.

- * een aantal opties bij de vragen waren erg lang, wel 2 regels lang.
- * een aantal teksten had een hoge moeilijkheidsgraad door de lengte van de zinnen, abstract en met veel bijzinnen (zowel in TV1 als TV2)
- * er waren veel open vragen. Ik begrijp dat dit ook getoetst moet worden, maar leerlingen geven toch andere antwoorden dan het correctiemodel en soms wil de 2e corrector niet afwijken van het correctiemodel en is regel 3.3 soms lastig toe te passen. Succes!

De vorm van de vraagstelling niet altijd even duidelijk. Soms meerdere antwoorden mogelijk. De correctiemodel is soms een soort harnas waar je niet kan bewegen. Dat is jammer.

5 Afnamegegevens CE

Bron: www.cito.nl

Normeringseenheid	19108
Schooltype/Leerweg	VWO
Soort examen	CSE
Vaknaam	Spaans
Totaal aantal kandidaten	2.034
Steekproefgrootte	1.718
Aantal items	40
P ¹ -waarde totale steekproef	0,58
P ¹ -waarde, alleen jongens	0,58
P ¹ -waarde, alleen meisjes	0,58
Maximumscore	49
Gemiddelde score	28,6
Normeringsterm	1,2
Gemiddeld cijfer	6,4
Percentage onvoldoendes (< 5.5)	22,5
Standaardafwijking	6,6
Betrouwbaarheid (asyp. GLB)	0,81
Standaardmeetfout	2,9